

Opetuksen kriteerit ja arviointinäkökulmat

Kauneus- ja hiusala

ARVIOINTI- ALUE 1

1. Tuotteen/ palvelun elinkaari ja suunnittelu

4. Turvallisuus-asioiden hallinta

2. Materiaalitehokkuus ja päästöjen hallinta

3. Energiatehokkuus

5. Liiketoiminta ja yrittäjäyys

**KRITEERIT
14 ja 15**
Työprosessin, työmenetelmien, välineiden ja materiaalien hallinta

ARVIOINTI- ALUE 2

1. Vastuullisuus ammattialalla

2. Kestävää kehitystä edistävä teknologia

3. Ammattialan historia ja toimintaympäristön muutokset

**KRITEERIT
16 ja 17**
Työn perustana olevan tiedon hallinta

ARVIOINTI- ALUE 3

3. Toimiminen erilaisissa oppimisympäristöissä

1. Kestävän kehityksen merkitys ja omat vaikuttamisen mahdollisuudet

2. Kestävän kehityksen arvovalinnat ja ammattietiikka

**KRITEERIT
18, 19 ja 20**
Elinikäisen oppimisen avaintaidot

4. Opiskelijoiden osallistuminen ja vaikuttaminen

1. Tuotteen/palvelun elinkaari ja suunnittelu

- Alan tuotteiden elinkaaren ympäristö- ja eettiset vaikutukset
- Ekokompensointi ym. ekologisten hoitovaihtoehtojen tuotteistaminen
- Kestävän kehityksen huomioon ottaminen hankinnoissa, esim.
  - hoitoaineiden ja -materiaalien raaka-aineet, niiden terveellisyys, ekologisuus, ympäristövastuullisuus ja eettisyys
  - ympäristömerkityt, turvallisuusmerkityt ja sosiaalisen vastuun tuotteet, sertifioitu luonnonkosmetiikka
  - työvälineiden kestävyys, korjattavuus, huollettavuus ja monikäyttöisyys
  - koneiden ja laitteiden energiatehokkuus, turvallisuus, laatu, huollettavuus ja kestävyys
  - tavaroiden yhteiskäyttö, vuokraus tai leasing ostamisen sijaan
  - tuotteiden hävitettävyyden ja kierrätettävyyden
  - haitallisten hoito- ja puhdistuskemikaalien korvaaminen vähemmän haitallisilla vaihtoehdoilla

OKKA

Kauneus- ja
hiusala

KRITEERIT

14 ja 15

Työprosessin, työmenetelmien,
välineiden ja materiaalien
hallinta

2. Työprosessin materiaalitehokkuus

- **Materiaalitehokkuus työn suunnittelussa ja toteutuksessa, esim.**
  - pakkausjätteen vähentäminen
  - oikea määrä tuotteita varastossa (hävikin ehkäisy)
  - tarpeettoman vedenkulutuksen välttäminen
  - tuotteiden ja aineiden oikea annostelu
  - kertakäyttöisten materiaalien ja tuotteiden käytön minimointi
  - verkkovirralla toimivat laitteet paristo- ja akkukäyttöisten sijaan
  - koneiden, laitteiden ja välineiden huolto
  - konttoripaperin kulutuksen vähentäminen
  - sähköisen viestinnän ja markkinoinnin hyödyntäminen
  - kangasrullien käyttö käsipyyhkeinä
  - saippuan ja shampoon annostelijat käytössä
- **Jätteiden lajittelun ja kierrätyksen toteutus työympäristössä**

3. Työprosessin energiatehokkuus

- **Energiatehokkuus työn suunnittelussa ja toteutuksessa, esim.**
  - tilojen lämmityksen ja ilmastoinnin säädöt, oikeat työtilojen lämpötilat
  - hukkalämmön hyödyntäminen, ilmalämpöpumput
  - sisävalaistuksen ja ilmastoinnin tarve- tai aikaohjaus
  - energiansäästölamppujen käyttö
  - energiaa säästävät kylmälaitteet
  - vettä säästävät wc-istuimet, hanat ja suihkut
  - laitteiden säännöllinen huolto ja puhdistus sekä toimintakunnon seuranta (esim. ilmastointi, kylmälaitteet, vesikalusteet)
  - pesukoneet: täydet koneelliset, energiaa ja vettä säästävät ohjelmat
  - sopivan ja energiatehokkaan koneen tai laitteen valinta eri työtilanteissa
  - kuljetusten ja liikkumisen energiankulutuksen vähentäminen
  - tietojärjestelmän laitteiden energiatehokas käyttö

4. Työprosessin turvallisuus

- **Kiinteistön turvallisuus/pelastussuunnitelma**
- **Riskien tunnistaminen, turvallisuuden huomioiminen työn suunnittelussa ja toteutuksessa, esim.**
  - työtehtävien ergonomia, fyysinen ja henkinen kuormitus
  - työpaikan lämpöolosuhteet, valaistus ja sisäilma
  - paloturvallisuus, palohälyttimet eri tiloissa, poistumistiet ym.
  - henkilöturvallisuus (työntekijät ja asiakkaat): esim. sähköiskut, laitteiden käyttö, terveydelle vaarallisten aineiden käyttö, suojavaarusteet
  - kemikaalien ja ongelmajätteiden säilytys ja käsittely
  - hygieniavaatimusten huomioon ottaminen
  - siisteyden ja järjestyksen ylläpito työympäristössä
  - asiakkaiden turvallisuuden hallinta
  - tietoturvallisuus ja vaitiolovelvollisuus

5. Liiketoiminta ja asiakaspalvelu

- **Ekotehokkuuden ja työsuojelun merkitys liiketoiminnan tulokselle**
- **Kestävän kehityksen hyödyntäminen alan yritystoiminnassa**
- **Laatujärjestelmien vaatimukset työtehtävissä**
- **Asiakkaan opastaminen ympäristö- ja eettisissä valinnoissa ja kestävässä elämäntavassa**
- **Asiakkaan hyvinvoinnin tukeminen (mm. hoitopalvelut, yksilöllisten tarpeiden huomioiminen, terveyden edistäminen, hoitoympäristön viihtyisyys, henkisten tarpeiden huomioiminen)**
- **Erilaisten asiakkaiden kohtaaminen palvelutilanteissa**

1. Vastuullisuus ammattialalla

- **Ammattialan kestävä kehityksen ohjelmat ja sitoumukset, esim.**
  - Elinkeinoelämän keskusliiton linjaukset vastuullisesta yritystoiminnasta
  - Suomen ekoyrittäjien ja ekokamppaajien ekoeettiset ohjeet
  - yritysten omat kestävä kehityksen politiikat, eettiset ohjeet ja sitoumukset
- **Alaa koskevat ympäristö- ja työturvallisuussäädökset, esim.**
  - ympäristönsuojelu
  - kuluttajansuojelu
  - terveydensuojelu
  - työturvallisuus ja työterveys
  - tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
  - jätelainsäädäntö
  - kemikaalilainsäädäntö

2. Kestävän kehityksen teknologia ja käytännöt

- **Ammattialan kestävä kehitystä edistävä teknologia ja sen kehitys tulevaisuudessa, esim.**
  - hyvinvointiteknologia
  - painotus ennaltaehkäisevään terveystyöhön
  - geeniteknologian kehittyminen
  - uudet hoitomuodot ja menetelmät
  - luonnonkosmetiikka
  - materiaalitehokkuus
  - kiinteistöjen energiatehokkuutta parantavat ratkaisut

3. Ammattialan historia ja toimintaympäristön muutokset

- **Ammattialan historia, tuotteiden, teknologian, työmenetelmien ja välineiden kehitys**
- **Yhteiskunnallinen ohjaus kestävä kehityksen asioissa (esim. lainsäädännön, verotuksen ja tukijärjestelmien muutokset)**
- **Yhteiskunnallisten tekijöiden ja elinolojen muutosten vaikutukset ihmisten hyvinvointiin**
- **Kansanterveydelliset ongelmat ja elintapasairaudet**
- **Kuluttajien käyttäytymisen muutokset, eettiset ja ympäristöperusteiset valinnat**
- **Ympäristömuutosten vaikutukset ammattialaan, esimerkkejä:**
  - säämuutosten ja otsonikerroksen ohentumisen vaikutukset ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin (esim. lämpöaallot, ihosyövän riski)
  - ilmastonmuutos: mm. energiatehokkuuden ja päästöjen vähentämisen vaatimukset ammattialan toimintaan
  - ympäristön saastumisen vaikutukset
  - luonnon monimuotoisuuden kaventumisen vaikutukset (esim. kosmetiikan raaka-aineet)

KRITEERIT
16 ja 17

Työn perustana olevan tiedon
hallinta

O K K A
Kauneus- ja
hiusala

1. Kestävän kehityksen merkitys ja omat vaikuttamisen mahdollisuudet

- **Ympäristöongelmien ja kestävän kehityksen kysymysten taustat, esim.** ilmastonmuutos, luonnonvarojen riittävyys, monimuotoisuuden kaventuminen, ympäristön saastuminen, ihmisoikeudet, kehitysmaiden tuotanto-olosuhteet ja tuottajien oikeudet, kulttuuriperinnön merkitys ja sen suojeleminen
- **Ympäristön, talouden ja hyvinvoinnin yhteydet ja ristiriidat**
- **Ihmisen toiminnan vaikutus ilmastonmuutokseen, yritysten, yhteiskunnan ja kuluttajien vastuu ilmastonmuutoksen torjunnasta**
- **Vaikuttaminen kansalaisena ja kuluttajana, kestävä toimintatavat omassa elämässä**
- **Vaikuttamisen mahdollisuudet ammattilaisena kestävän kehityksen asioihin (oman työn ja työyhteisön kehittäminen)**
- **Työhyvinvoinnin edistäminen ja oman työkyvyn ylläpito**

KRITEERIT
18, 19 ja 20

Elinikäisen oppimisen avaintaidot

O K K A

Kauneus- ja
hiusala

2. Kestävän kehityksen arvovalinnat ja ammattietiikka

- **Kestävän kehityksen kysymysten käsittely ammattietiikan näkökulmasta, esim.** eettisesti vastuullinen tuotanto ja kuluttaminen, kehittyvien maiden tuotanto-olosuhteet ja lapsityövoiman käyttö, koe-eläinten kohtelu, kehityskysymykset, maailmankauppa ja globaali oikeudenmukaisuus, markkinoinnin etiikka
- **Omien kulutus- ja elämäntapavalintojen eettisyys**
- **Yhdenvertaisuus ja erilaisuuden hyväksyminen työssä**
- **Yleisten kestävän kehityksen eettisten kysymysten käsittely, esim.** luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, globaali ja ylisukupolvinen oikeudenmukaisuus, ympäristön kulttuurihistoriallisten ja esteettisten arvojen merkitys, hyvä elämä ja onnellisuus

3. Toimiminen erilaisissa oppimisympäristöissä

Ulkopuolisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen, esim.

- **Kokemukset ja elämykset luonnossa tai rakennetussa ympäristössä**
- **Ympäristön muutoksen ja ihmisen toiminnan vaikutusten tarkastelu ja arviointi, ympäristön esteettisten ominaisuuksien arvottaminen**
- **Kokemukset kulttuurista ja taiteesta aidoissa ympäristöissä**
- **Vuorovaikutustilanteet, erilaisten kulttuurien kohtaaminen**
- **Mainosten analysointi, kaupan tuotteiden alkuperä, yritysvierailut**
- **Materiaalivirtojen hallintaan, ympäristöteknologiaan ym. tutustuminen (yritys, kierrätyskeskus, jätteenkäsittelylaitos, vedenpuhdistamo, ym.)**

Oppilaitoksen oman ympäristön hyödyntäminen, esim.

- **Kestävien työtapojen ja teknologian käytön harjoittelu**
- **Ympäristövastuullisten toimintatapojen harjoittelu oppilaitoksen arjessa (energian ja veden säästö, materiaalien säästävä käyttö)**
- **Sosiaalisten taitojen harjoittelu opetuksessa ja oppilaitoksen arjessa**

4. Opiskelijoiden osallistuminen ja vaikuttaminen

Esimerkkejä opiskelijoiden osallistumisesta:

- **Oppilaitoksen kestävän kehityksen työ (esim. kartoitukset, kestävän kehityksen ryhmä, keke-ohjelman suunnittelu, tapahtumat, viestintä)**
- **Oppilaitoksen ympäristöasioiden, viihtyisyyden, terveellisyyden tai turvallisuuden parantaminen**
- **Opetuksen ja oman oppimisen suunnittelu, arviointi ja kehittäminen**
- **Mukanaolo yhteisistä asioista päättävissä työryhmissä**
- **Osallistuminen työssäoppimispaikan kestävän kehityksen käytäntöjen parantamiseen**
- **Osallistuminen kestävän kehityksen hankkeisiin**